

Turkish Studies

Volume 13/4, Winter 2018, p. 1385-1396

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13071>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Şubat 2018

✓ Accepted/Kabul: Mart 2018

✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Selahattin AVŞAROĞLU – Doç. Dr. Cengiz ŞAHİN – Yrd. Doç. Dr. Gökhan IZGAR

This article was checked by iThenticate.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLANMA DÜZEYLERİNİN YORDAYICISI OLARAK İYİ-OLUŞ DÜZEYLERİ

Serap YILMAZ ÖZELÇİ* - Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL**

ÖZET

Öğrencilerin okula olan duygusal bağlarını ele alan okula bağlanma olarak ele alınmaktadır. Öğrencilerin duygularını, davranışlarını, okul yaşantılarına ilişkin düşüncelerini tanımlar. Bu çalışmanın amacı Üniversite öğrencilerinin İyi-oluş düzeylerinin okula bağlanma düzeyleri arasında ilişki olup olmadığı ve bu iki değişkenin birbirlerini anlamlı düzeyde yordayıp yordamadığını incelemektir. Araştırmanın örneklemini 206 kız 186 erkek olmak üzere toplam 392 Üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Veiga (2016) tarafından geliştirilen ve Eliüşük- Bülbül ve Yılmaz-Özelçi (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan Okula Bağlanma Ölçeği ve Butler ve Kern (2015) tarafından geliştirilen ve Eliüşük-Bülbül (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanan PERMA iyi-oluş ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde korelasyon ve Regresyon analizi kullanılmıştır. Analizler sonucunda okula bağlanma ölçeğinin bilişsel, davranışsal, duyuşsal ve faaliyet alt boyutları ile pozitif ve negatif duygular, Meşguliyet, İlişkiler, Anlam, Başarı, Sağlık ve arasında pozitif yönde ve negatif duygular ile negatif yönde anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur. Davranışsal ve duyuşsal alt boyutları için yapılan çoklu regresyon analizinde iyi-oluşu yordamadığı ve iyi oluş okula bağlılığın duyuşsal boyutuna anlamlı katkı vermediği görülmektedir. Araştırmada iyi-oluş bilişsel alt boyutunu ve faaliyet alt boyutunu ise anlamlı düzeyde yordadığı görülmüştür. Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde iyi oluş ile okula bağlılık arasında bir ilişkiden söz etmek mümkündür. Bu bulgular ışığında üniversite öğrencilerinin okula bağlanma düzeylerini artırmak amacıyla yapılmıştır. Bu çalışma ayrıca yeni çalışmalara kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: iyi-oluş, okula bağlanma, Perma model iyi-oluş.

* Yrd. Doç. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi, El-mek: syozelci@konya.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr. Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, El-mek: ayseeliusuk@gmail.com

WELL-BEING LEVELS AS A PREDICTOR OF UNIVERSITY STUDENTS' LEVEL OF STUDENT ENGAGEMENT

ABSTRACT

Student engagement; deals with the emotional attachment of students towards their schools. It describes students' feelings, behaviors, and school experiences. It is thought that students' commitment to the school has a direct impact on their academic achievement and their preference for graduating the school or leaving the school. The purpose of this study is to examine whether well-being levels can predict student engagement at a meaningful level. The study group of the research is composed of 392 university students. The student engagement scale (Eliüşük-Bülbül and Yılmaz-Özelçi (2016)) and the PERMA well-being scale (Eliüşük-Bulbul (2016)) were used as the data collection tool in the study. Analysis of the data was performed by the Pearson Moments Multiplication Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis. In the analyzes performed, there was a significant relationship between the sub-dimensions of student engagement and the sub-dimensions of the well-being scale. In the regression models constructed in the study, it was seen that the well-being scale predicted with all its sub-dimensions the activity sub-dimensions of student engagement and could not predict the behavioral and affective sub-dimension at a significant level. It is thought that these results can be used in other studies to increase student engagement at universities and can be a source for new studies.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

All students who are included in the education system in our country; are spending most of the day in "school" buildings and in "interaction" with other individuals in the school. These limited times, which are determined by regulations in the era of basic education, can increase or decrease according to the preference of the student when he/she starts higher education. University students who are pleased to spend time on campus and who feel themselves belonging in this area, spend their extracurricular time also on social spaces within the campus; dissatisfied students prefer to move away from these areas.

Student Engagement: Student engagement; deals with the emotional attachment of students towards their schools. It describes students' feelings, behaviors, and school experiences. It is thought that students' commitment to the school has a direct impact on their academic achievement and their preference for graduating the school or leaving the school (Dotterer and Lowe, 2011). Despite the many definitions of student engagement made by many different researchers; the common points in the definitions are participation in school activities, thoughts on the possibilities provided by the school, interaction with teachers and friends, feeling of belonging, self-esteem in school, positive and negative attitudes (Yıldız and Kutlu, 2015; Mengi, 2011; Bergin and Bergin, 2009; Maddox and Prinz, 2003; Osterman, 2000).

Well-Being: According to Seligman's (2011) model, *positive emotions* express the hedonic feelings of happiness (feeling fun, relaxed and cheerful), psychological commitment (engagement, related and feeling in life) and *engagement* means participation to activities or organizations. *Positive relationships* include feeling socially integrated, being valued and supported by others, and being satisfied with one's social connections. *Meaning* is the believe that one's life is precious and feels connected to something superior to itself. *Accomplishment* involves progressing towards goals, feeling the ability to perform daily activities, and feeling successful (Forgeard et al., 2011).

Student engagement and well-being: When the explanations on the concept and dimensions of student engagement are examined and also when the definitions of the components constituting the happiness are examined; such research was needed because it was thought that there were similarities between students' general perceptions of happiness and their happiness at school or having positive thoughts about the experiences they had in school. According to Osterman (2000); acceptance, engagement and well-being are directly related to positive emotions such as happiness, pride, satisfaction, and peace. Students with a high sense of commitment to the school develop better relationships at school, have a higher self esteem and generally obtain more satisfaction from life (Cemalcilar, 2010).

Method This study is a study in the relational screening model; it is examined whether the dependet variable Student engagement is significantly related to the well-being independent variable and wheter işit predictable or not.

Findings (Results)

The first finding of the study was that the relations between the student engagement scale and cognitive, behavioral, emotional and activity subscales were positive; with negative emotions, engagement, relationships, Meaning, Accomplishment positive and with negative emotions, negatively related. When the meaningful contributions of the model are examined, it is seen that well-being does not make a meaningful contribution to the analysis of multiple regression for behavioral and emotional sub-dimensions. Well-being also does not make a significant contribution to the affective dimension of student engagement. Well-being and cognitive sub-dimension account for 36.32%, and the activity sub-dimension accounts for 31.02% of the variance explanation percentage. When the research findings are evaluated in general, it is possible to talk about the relationship between well-being and student engagement.

Conculusion and Discussion

When study findings are evaluated in general, it is possible to talk about the relationship between well-being and student engagement. According to Seligman (2012), the main theme of positive psychology is well-being and the scale fot it is flourishing. Positive psychology aims to improve well-being. Positive relationships and accomplishment are the components of well-being. Likewise, to establish healthy relationships with teachers and peers, to get the necessary support from the family, and to be able to act voluntarily, effectively and successfully in school activities are also criteria for student engagement. In brief, "happy"

students with vital satisfaction; also perceive themselves happily in school life. For this reason, while aiming at improving the academic performance of students and social harmony, the starting point is to train students as individuals who enjoy life, who have hobbies, and who can spend quality time by recognizing themselves and their environment.

Keywords: Student engagement, well-being, well-being PERMA model.

Giriş

Ülkemizde eğitim sistemi içerisine dahil olan tüm öğrenciler; günün büyük bölümünü “okul” binaları içerisinde ve okuldaki diğer bireylerle “etkileşim” halinde geçirmektedir. Temel eğitim çağında yönetmeliklerle belirlenen bu sınırlı zamanlar yükseköğretime gelindiğinde öğrencinin tercihine göre artabilmekte ya da azabilmektedir. Kampüs içerisinde zaman geçirmekten hoşnut olan ve kendini bu alana ait hisseden üniversite öğrencileri, ders dışı zamanlarını da kampüs içerisindeki sosyal alanlarda geçirirken; hoşnut olmayan öğrenciler bu alanlardan uzaklaşmayı tercih etmektedir. Alanyazına bakıldığında; özellikle temel eğitim çağı için tanımlanan bu “okuldan hoşnut olma” ve “okulda zaman geçirme durumu” okula bağlılık kavramı ile açıklanmaktadır. Okula bağlanma; öğrencilerin okullarına karşı olan duygusal bağlarını ele almaktadır. Öğrencilerin duygularını, davranışlarını, okul yaşantılarına ilişkin düşüncelerini tanımlar. Öğrencilerin okula bağlılıklarının akademik başarı durumlarına ve okulu bitirme ya da okulu terk etme tercihlerine doğrudan etki ettiği düşünülmektedir (Dotterer ve Lowe, 2011). Farklı araştırmacılar tarafından birçok farklı okula bağlanma tanımı yapılmakla birlikte; tanımlarda ortak olan okuldaki faaliyetlere katılım, okulun sağladığı olanaklara ilişkin düşünceler, öğretmenler ve arkadaşlarla olan etkileşim, ait hissetme, kendini okulda değerli görme, olumlu ve olumsuz tutumlardır (Yıldız ve Kutlu, 2015; Mengi, 2011; Bergin ve Bergin, 2009; Maddox ve Prinz, 2003; Osterman, 2000).

Literatür incelendiğinde okula bağlanma kavramının üç boyutta ele alındığını söyleyebiliriz bunlar; davranışsal, duygusal ve bilişsel (Gutierrez ve diğ., 2016; Veiga, 2016; Fredricks, Blumenfeld, & Paris, 2004). Davranışsal boyut, öğrencilerin okullardaki etkinliklere katılımını; duygusal boyut öğrencilerin öğretmenlerine, sınıf arkadaşlarına ve okula yönelik tutumlarından oluşmaktadır. Bilişsel boyut ise öğrencilerin öğrenmeye, kavramaya ilişkin motivasyonları ve çabalarıdır (Fredricks, Blumenfeld, & Paris, 2004). Veiga (2016) araştırmasında bu 3 boyuta “faaliyet” boyutu da eklenmiş ve öğrencilerin okulda gerçekleştirilen etkinliklere aktif ve etkili biçimde gönüllü olarak katılmaları bu başlık altında ele alınmıştır (Veiga, 2016). Okula bağlılığın bu dört boyutta tartışılması devam ederken; söz konusu boyutlar pozitif psikoloji bağlamında ele alındığında “mutlu” bireylerin ya da genel olarak yaşamından memnun bireylerin, okulu da yaşamın içerisinde bir bütün olarak görebileceği ve mutluluğunu okulda da sürdürüp sürdüremeyeceği merak uyandırmıştır. Özellikle üniversite öğrencileri incelendiğinde; okulda mutlu olma yaşamda mutlu olmanın önemli bir parçası olarak görülebilir. Çoğunluğu ailesi ve doğup büyüdüğü şehirden farklı bir yerde yeni bir yaşam sürerken mutluluk düzeyleri ya da iyi oluş düzeylerinin ne olduğu ve nelere bağlı olarak değiştiği önemli görülmektedir.

Mutluluk soyut ve tanımlanması zor bir kavramdır. Seligman (2002) mutluluğu; üç farklı bileşenle açıklar. Bunlar pozitif duygu (Positive Emotion), meşguliyet (Engagement) ve anlamdır (Meaning). Pozitif duygu bizim pozitif olmamıza ve çevreyi de pozitif algılamamıza neden olur. Meşguliyet herhangi bir uğraşı esnasında zamanın akıp gittiğini düşünmemizdir. Anlam ise yaşamın amacını sorgular ve bizim duygularımızda bir köprü rolü oynar. Daha sonraki çalışmalarında Seligman pozitif ilişkiler (Positive Relationship) ve başarıyı da (achievement) mutluluğun bileşenleri arasına eklemiştir. Seligman'ın (2011) modeline göre, pozitif duygular mutluluğun hedonik duygularını (eğlenceli, rahat ve neşeli hissetmek vb), katılım, faaliyetlere veya organizasyonlara

psikolojik bağlılığı (dahil olma, ilgili ve hayatın içinde hissetmek) ifade etmektedir. Pozitif ilişkiler, sosyal olarak bütünleşmiş hissetmek, başkaları tarafından önemsenmek ve desteklenmek ve kişinin sosyal bağlantılarıyla memnun olmasını içerir. Anlam, kişinin hayatının değerli olduğu ve kendinden daha üstün bir şeye bağlı olduğunu hissettiğine inanmaktır. Başarı, hedeflere doğru ilerleme, günlük faaliyetleri gerçekleştirebilme hissi ve başarılı hissetmeyi içerir (Forgeard, Jayawickreme, Kern, & Seligman, 2011). kabul edilme, dahil edilme ve iyi karşılanma durumu, mutluluk, gurur, hoşnutluk, huzur gibi pozitif duygularla da doğrudan ilişkilidir (Osterman, 2000). Okula bağlılık duygusu yüksek olan öğrenciler, okulda sosyal ve akademik ilişkileri daha iyi, yaşam doyumunu ve özsaygılarını yüksek olduğu bulunmuştur Cemalcılar, 2010). Yaşamdan doyum elde etme ise iyi oluşu beraberinde getirmektedir. Gerek okula bağlanma kavramı ve boyutlarına ilişkin açıklamalar incelendiğinde gerekse mutluluğu oluşturan bileşenlerin tanımları incelendiğinde öğrencilerin genel mutluluk algıları ile okulda mutlu olmaları ya da okulda geçirdikleri yaşantılara ilişkin olumlu düşüncelere sahip olmaları arasında benzerlikler olduğu düşünüldüğünden böylesi bir araştırmaya gereksinim duyulmuştur.

Tüm bu gerekçelerle bu araştırmada öğrencilerin iyi oluş düzeylerinin okula bağlılıklarını yordayıp yordamadığı incelenmiştir. Araştırma bulgularından hareketle kampüs alanları içerisinde öğrencilerin genel mutluluk düzeylerini buna bağlı olarak da okula bağlılık düzeylerini arttıracak alanlar yaratılması için öneriler getirmek amaçlanmaktadır

Yöntem

Bu çalışma tarama modelindedir. Araştırmada bağımlı değişken olarak alınan okula bağlanmanın iyi-oluş bağımsız değişkeni tarafından anlamlı şekilde ilişkili olup olmadığı ve yordayıp yordandığı incelenmektedir.

Çalışma Grubu

Bu çalışmada araştırma evreni olarak Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim fakültesinde 2016-2017 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 1. 2.3.4. sınıf öğrencilerden veri toplanmıştır. Çalışma grubu basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş olan toplam 392 öğrenciden (kız % 52.8, Erkek % 47.2 Ss: .49) oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Okula Bağlanma Ölçeği: Okula bağlanma ölçeği, bireylerin Okula Bağlanma düzeyleri belirlemek amacıyla Veiga (2016) tarafından geliştirilmiştir. Eliüşük- Bülbül ve Yılmaz- Özelçi (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçek üniversite öğrencilerinin okula bağlılığını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek dört boyutlu bir yapıya sahiptir. Bunlar sırasıyla bilişsel, duyuşsal, davranışsal ve faaliyet alt boyutlarıdır. Ölçeğin iç tutarlılık kat sayısı Cronbach' alpha α =.87 bilişsel .85, duyuşsal .87 , davranışsal .91 ve faaliyet .81 olarak bulunmuştur. Ölçekte yapılan DFA sonucunda 3,13,19 maddeleri çıkarılmıştır. Ölçeğin ters maddeleri ise 2,11, 15, 18, 19 maddeleridir. Dil geçerliliği için Selçuk Üniversitesi edebiyat fakültesi İngiliz dili ve edebiyatı bölümünden 52 lisans öğrencisine (% 69.2 kız, % 30.8 Erkek, Ss: 46) uygulanmıştır. Uygulama sonucunda ölçeğin İngilizcesi ve Türkçesi arasında ($r=.92, p< .01$) yüksek düzeyde korelasyon bulunmuştur. DFA ile test edilen 17 madde ve dört alt faktörden oluşan Okula Bağlanma Ölçeğinde uyum indeksleri sırasıyla şöyle bulunmuştur. ($X^2=1523,30, sd=100, p=.00, X^2 /sd=1.523$). Uyum indeksi değerleri ise RMSEA=.067, AGFI=.90, GFI=.90, CFI=.94, RMR=.014, RFI=.90, NFI=.90, , IFI=.94olarak bulunmuştur.

PERMA İyi-Oluş Ölçeği: PERMA İyi-Oluş Ölçeği Seligman'ın(2011) bireyin iyi oluşunun beş bileşeni olduğunu ortaya koyan kurama dayalı bireylerin iyi-oluş düzeylerini ölçen bir ölçektir. Butler & Kern(2016) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek bireylerin iyi-oluş düzeylerini beş boyutta değerlendirir bunlar: (P: Positive and Negative emotions) pozitif ve negatif duygular, (E:

Engagement) meşguliyet, (R: Relationships), ilişkiler, (M: Meaning) anlam, (A: Accomplishment) başarı, (N: Negative Emotion) negatif duygular, (H: Health) sağlıktır. Ölçek 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .82 ve test tekrar test korelasyon. 81 olarak hesaplanmıştır. Dil geçerliliği için ölçeğin İngilizcesi ve Türkçesi arasında pozitif anlamlı bulunmuştur. ölçeğin Doğrulayıcı Faktör analizi sonucunda yeterli uyum iyiliği indekslerine sahip olduğu görülmektedir ($\chi^2/sd = 100.96/41$, $p = .00$, $RMSEA = .076$, $NNFI = .94$, $CFI = .96$, $GFI = .93$). Ölçeğin ölçüt bağımlı geçerliliği için Öznel İyi Oluş Ölçeği (Tuzgöl Erdost, 2005), Psikolojik İyi Oluş Ölçeği Diener ve ark. (2009) ve Psikolojik İyi Oluş Ölçeği (Telef, 2013) kullanılmış bu ölçeklerle arasında pozitif yönde anlamlı ilişki saptanmıştır. ve test tekrar test korelasyon. 81 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak 23 maddelik ve sekiz alt boyutlu ölçme aracı, Türk örneklem grupları için araştırmacıların kullanımına hazır hâle getirilmiştir.

Verilerin analizi

Araştırmada, kullanılan analizler sırasıyla şöyledir. Okula bağlanma ve iyi-oluş düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon analizi ve yine bu iki değişkenin birbirlerini yordayıp yordamadığı belirlemek amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. normal dağılıp dağılmadığını bulmak için ise normallik analizi yapılmıştır.

Bulgular

Regresyon Analizi ve Korelasyon Katsayıları analizi dair bulgular aşağıda tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	X	Ss	Çarpıklık Sayısı	Basıklık Katsayısı
<i>Okula Bağlanma Ölçeğinin Alt Boyutları</i>				
Bilişsel	13.59	3.06	-.34	-.09
Duyuşsal	14.11	2.18	-.79	.32
Davranışsal	6.91	1.51	-.17	-.29
Faaliyet	15.94	5.08	.23	.76
<i>İyi-oluş Ölçeğinin Alt Boyutları</i>				
Pozitif ve negatif duygular	22.30	4.97	-.23	-.33
Meşguliyet	22.59	4.37	1.11	1.46
İlişkiler	22.72	4.21	.57	.31
Anlam	23.15	4.63	1.05	.96
Başarı	22.57	4.57	-.09	.66
Negatif duygular	12.09	4.28	-.79	.32
Sağlık	18.29	5.48	-.17	-.29
Yalnızlık	3.67	2.22	.23	.76
Mutluluk	7.26	1.81	-.34	-.09

Yukarıda tabloda görüldüğü gibi okula bağlanma ve iyi-oluş değişkenlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler görülmektedir.

Tablo 2. Korelasyon analizi

Değişkenler	Pozitif ve negatif duygular	Meşguliyet	İlişkiler	Anlam	Başarı	Negatif duygular	Sağlık	Yalnızlık
Okula Bağlanma								
Bilişsel	.39	.37	.34	.50	.52	-.30	.27	.31
Duyuşsal	.31	.38	.34	.25	.28	-.39	.22	-.35
Davranışsal	.31	.36	.25	.25	.23	-.37	.29	-.36
Faaliyet	.36	.33	.25	.31	.32	-.35	.30	.24

Yukarıda tabloda görüldüğü gibi, okula bağlanma ölçeğinin bilişsel alt boyutu ile Pozitif ve negatif duygular ($r = .39$), Meşguliyet ($r = -.37$), İlişkiler ($r = -.34$), Anlam ($r = .50$), Başarı ($r = .52$), Sağlık ($r = .27$) ve Yalnızlık ($r = .31$) arasında pozitif yönde ve Negatif duygular ($r = -.30$) arasında negatif anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır. Okula bağlanma ölçeğinin duyuşsal alt boyutu ile Pozitif ve negatif duygular ($r = .31$), Meşguliyet ($r = .38$), İlişkiler ($r = -.34$), Anlam ($r = .25$), Başarı ($r = .28$) ve Sağlık ($r = .22$) arasında pozitif yönde ve Negatif duygular ($r = -.39$) ve Yalnızlık ($r = -.35$) arasında negatif anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır. Okula bağlanma ölçeğinin davranışsal alt boyutu ile Pozitif ve negatif duygular ($r = .31$), Meşguliyet ($r = -.36$), İlişkiler ($r = -.25$), Anlam ($r = .25$), Başarı ($r = .23$) ve Sağlık ($r = .29$) arasında pozitif yönde ve Negatif duygular ($r = -.37$) ve Yalnızlık ($r = -.36$) arasında negatif anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır. Okula bağlanma ölçeğinin faaliyet alt boyutu ile Pozitif ve negatif duygular ($r = .36$), Meşguliyet ($r = -.33$), İlişkiler ($r = .25$), Anlam ($r = .31$), Başarı ($r = .32$), Sağlık ($r = .30$) ve Yalnızlık ($r = .24$) arasında pozitif yönde ve Negatif duygular ($r = -.35$) arasında negatif anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır.

Tablo 3. Okula Bağlanma Ölçeğinin Bilişsel ve Faaliyet Alt Boyutlarının Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

Model	R	R2	Düzeltil. R2	F	β	t
Bilişsel Alt Boyutunun Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları						
İyi-oluş Ölçeğinin Alt Boyutları						.74
Pozitif ve negatif duygular					.35	1.93
Meşguliyet					-.02	-.14
İlişkiler					.15	1.23
Anlam	.60	.36	.28	36.56	.19	1.14
Başarı					.30	1.60
Negatif duygular					.02	-.16
Yalnızlık					-.07	-.64
Mutluluk					.22	2.05
Faaliyet Alt Boyutunun Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları						
İyi-oluş Ölçeğinin Alt Boyutları						.55
Pozitif ve negatif duygular					.34	1.69
Meşguliyet					.14	.92
İlişkiler					.12	.83
Anlam	.46	.31	.11	32.16	.05	.25
Başarı					.06	.30
Negatif duygular					-.08	-.67
Yalnızlık					-.19	-1.47
Mutluluk					.20	1.67

Yukarıda tabloda görülen Okula Bağlanma ölçeğinin alt boyutlarından Bilişsel alt boyutunun çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre; Modelin anlamlı olduğu ($F=36.56$) görülmektedir. Bütün değişkenler %36.32 varyans açıklama yüzdesiyle okula bağlanma düzeyinin alt boyutlarından

bilişsel alt boyutunu açıklamaktadır. Pozitif ve negatif duygular ($\beta=.35$, $t=1.93$), Meşguliyet ($\beta=-.02$, $t=-.14$), İlişkiler ($\beta=.15$, $t=1.23$), Anlam ($\beta=.19$, $t=1.14$), Başarı ($\beta=.30$, $t=1.60$), Negatif duygular ($\beta=-.02$, $t=-.16$), Yalnızlık ($\beta=-.07$, $t=-.64$) ve Mutluluk ($\beta=.22$, $t=2.05$) modele anlamlı katkı verdiği görülmektedir.

Okula Bağlanma ölçeğinin alt boyutlarından Faaliyet alt boyutunun çoklu regresyon sonuçlarına göre modelin anlamlı olduğu ($F=32.15$) görülmektedir. Bütün değişkenler %31.02 varyans açıklama yüzdesiyle okula bağlanma düzeyinin alt boyutlarından bilişsel alt boyutunu açıklamaktadır. Pozitif ve negatif duygular ($\beta=.34$, $t=1.69$), Meşguliyet ($\beta=.14$, $t=.92$), İlişkiler ($\beta=.12$, $t=.83$), Anlam ($\beta=.05$, $t=.25$), Başarı ($\beta=.06$, $t=.30$), Negatif duygular ($\beta=-.08$, $t=-.67$), Yalnızlık ($\beta=-.19$, $t=-1.47$) ve Mutluluk ($\beta=.20$, $t=1.67$) modele anlamlı katkı verdiği görülmektedir.

Tablo 4. Okula Bağlanma Ölçeğinin Duyuşsal ve Davranışsal Alt Boyutlarının Regresyon Analizi

Sonuçları						
Model	R	R2	Düzeltil. R2	F	β	t
Duyuşsal Alt Boyutunun Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları						
İyi-oluş Ölçeğinin Alt Boyutları						5,51
Pozitif ve negatif duygular					.13	.62
Meşguliyet					.18	1.11
İlişkiler					.35	2.47
Anlam	.43	.18	.08	1.77	-.17	-.87
Başarı					-.17	-.83
Negatif duygular					-.11	-.89
Yalnızlık					.13	1.01
Mutluluk					-.01	-.01
Davranışsal Alt Boyutunun Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları						
İyi-oluş Ölçeğinin Alt Boyutları						4.35
Pozitif ve negatif duygular					-.27	-1.30
Meşguliyet					.28	1.76
İlişkiler					.32	2.25
Anlam	.39	.16	.05	1.47	.12	.61
Başarı					-.30	-1.42
Negatif duygular					-.13	-1.04
Yalnızlık					.03	.23
Mutluluk					-.10	-.84

Yukarda tabloda görülen Okula Bağlanma ölçeğinin alt boyutlarından Duyuşsal alt boyutunun çoklu regresyon analizi sonuçlarına göre Modelin anlamlı olmadığı ($F=1.77$) görülmektedir. Bütün değişkenler %18 varyans açıklama yüzdesiyle okula bağlanma düzeyinin alt boyutlarından Duyuşsal alt boyutunu açıklamamaktadır. Pozitif ve negatif duygular ($\beta=.13$, $t=.62$), Meşguliyet ($\beta=-.18$, $t=-1.11$), İlişkiler ($\beta=.35$, $t=2.47$), Anlam ($\beta=-.17$, $t=-.87$), Başarı ($\beta=-.17$, $t=-.83$), Negatif duygular ($\beta=-.11$, $t=-.89$), Yalnızlık ($\beta=.13$, $t=1.01$) ve Mutluluk ($\beta=-.01$, $t=-.01$) modele anlamlı katkı verdiği görülmektedir.

Okula Bağlanma ölçeğinin alt boyutlarından Davranışsal alt boyutunun çoklu regresyon sonuçlarına göre Modelin anlamlı olmadığı ($F=1.47$) görülmektedir. Bütün değişkenler %16 varyans açıklama yüzdesiyle okula bağlanma düzeyinin alt boyutlarından davranışsal alt boyutunu açıklamamaktadır. Pozitif ve negatif duygular ($\beta=-.27$, $t=-1.30$), Meşguliyet ($\beta=.28$, $t=1.76$), İlişkiler ($\beta=.32$, $t=2.25$), Anlam ($\beta=.12$, $t=.61$), Başarı ($\beta=-.30$, $t=-1.42$), Negatif duygular ($\beta=-.13$, $t=-1.04$), Yalnızlık ($\beta=.03$, $t=.23$) ve Mutluluk ($\beta=-.10$, $t=-.84$) modele anlamlı katkı verdiği görülmektedir.

Tartışma Ve Sonuç

Bu çalışma üniversite öğrencilerinin okula bağlanma düzeylerinin (bilişsel, duyuşsal, davranışsal ve faaliyet) İyi-oluş düzeylerini (Pozitif ve negatif duygular, Meşguliyet, İlişkiler, Anlam, Başarı, Negatif duygular, Sağlık, Yalnızlık, Mutluluk) yordanıp yordanmadığı incelenmektedir. Sonuçlar sırayla okula bağlanma ölçeğinin bilişsel, davranışsal, duyuşsal ve faaliyet alt boyutları ile Pozitif ve negatif duygular, Meşguliyet, İlişkiler, Anlam, Başarı, Sağlık ve arasında pozitif yönde ve negatif duygular ile negatif yönde anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur. bu bulgu alan yazınla uyumludur. Doğrudan aynı değişkenleri ele almamakla birlikte okula bağlılığın yordayıcılarının incelendiği araştırmalarda okul niteliğine ilişkin algı, sosyal destek algısı (öğretmen / arkadaş / aile), yaşam doyumu ele alınmış ve anlamlı ilişkiler bulunmuştur (Savi Çakar ve Karataş, 2017; Kalaycı ve Özdemir, 2013; Koruklu ve Özdemir, 2013; Ekşioğlu, Sürücü ve Arastaman,2009). Keyes (1998, akt: Demirci, Ekşi, Dinçer, Kardeş, 2017) iyi bir yaşamın bireysel ölçütlerin yanı sıra sosyal ölçütleri de içermesi gerektiğini vurgulamakta; sosyal kabul, sosyal gerçekleştirme, sosyal bütünlük, sosyal uyum ve sosyal katkı gibi özelliklerin sosyal iyi oluşun bileşenleri arasında yer alması gerektiğini ifade etmektedir. Bu bağlamda ele alındığında öğrencilerin okula bağlılık duyguları ile iyi oluşları arasında ilişki kurmak mümkündür. Öğrencilerin okul yaşamını olumlu algılaması, okula bağlılık, devam, akademik başarı ve öznel iyi oluş hali gibi değişkenler üzerinde olumlu ederken; olumsuz algılamaları okulu bırakma, devam problemi, kurallara uymama eğilimi, akran zorbalığı ve düşük akademik başarı gibi olumsuz davranışlara yol açmaktadır (Kalaycı ve Özdemir, 2013).

Ekşioğlu, Sürücü ve Arastaman (2009)'ın gerçekleştirdiği araştırmada öğrencilerin okula bağlılıklarının en temel yordayıcısı öğretmenlerden alınan sosyal destek, diğer anlamlı değişkenler de aileden alınan sosyal destektir. Yine akademik başarı da okula bağlılığın yordayıcısı olarak bulunmuştur. İyi oluşun unsurları arasında yer alan sosyal desteğe bakıldığında sosyal destek iyi oluşun "ilişki" boyutunda tartışılmaktadır. İlişki boyutu ise, uluslararası alanda mevcut en büyük iyi oluş anketlerinin çoğunda, önemli bir yere sahiptir. Öte yandan yine "başarı" da iyi oluşun bileşenleri arasındadır. Eldeki araştırma bulgusu da alan yazınla paralellik göstermektedir. Araştırma bulgusuna okula bağlanma ile ilişkiler ve başarı arasında pozitif yönlü ilişki görülmüştür.

Değişkenlerin modele anlamlı katkıları incelendiğinde, davranışsal ve duyuşsal alt boyutları için yapılan çoklu regresyon analizinde iyi-oluşun anlamlı katkı vermediği görülmektedir. Davranışsal boyut, öğrencilerin okuldaki etkinliklere katılımınıdır. Davranışsal bağlılığın yüksek akademik performans ve okula devamlılığı da beraberinde getirdiği düşünülmektedir (Fredricks ve dig., 2004). Bu etkinliklere gönüllü ve etkin katılım "okula bağlılık" ile ilişkili görülmektedir. Ancak eldeki araştırmada bu durumun öğrencinin iyi oluşu üzerinde etkisi olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde iyi oluşu oluşturan unsurlardan birisi de pozitif duygular içinde ele alınan "katılım"dır (Seligman, 2011). Ancak söz konusu katılım, faaliyetlere veya organizasyonlara psikolojik bağlılığı ifade etmektedir (örn., dahil olma, ilgili ve hayatın içinde hissetmek). Ayrıca öğrenci katılımı; psikolojik, davranışsal, bilişsel ve akademik alanlar içerir (Appleton, Christenson, & Furlong 2008). PERMA modeli içerisinde katılım iyi oluşa; tam bir dahil olma ve bir faaliyet ile tam olarak birleşme hissi olarak veya bazılarının "akış" durumu olarak tanımladığı bir etkileşim olarak oluşturur (Csikszentmihalyi, 1991; Seligman, 2011). Ancak okula bağlılık çerçevesinde ele alınan katılım ile iyi oluş çerçevesinde ele alınan katılım farklılık göstermektedir. İyi oluşun unsuru olarak ele alınan katılımın okula bağlılıkta ele alınan etkinliklere aktif katılım ve dahil olmayı da kapsadığı söylenebilir. Ancak bu yordayıcı değişken olarak anlamlı değildir.

Araştırma bulgularına göre iyi oluş okula bağlılığın duyuşsal boyutuna anlamlı katkı vermemektedir. Duygusal boyut; öğrencilerin okula yönelik olumlu ya da olumsuz tepkileridir. Bu tepkiler okulda yaptığı işten mutlu olmayı beraberinde getirmektedir (Fredricks ve dig., 2004). Okulda mutlu olma pek çok farklı unsura bağlı olabilir. Ancak öğrencinin okula ilişkin olumlu

tutumunu geliştiren en önemli etkenlerden birisi sınıf arkadaşları ve öğretmenleri ile olan ilişkileridir. Aynı zamanda bu ilişkiler iyi oluşun da parçasını oluşturmaktadır. İlişkiler, bir kişinin başkalarıyla olan bağlantılarını ifade eder. Forgeard ve ark. (2011) ilişkilerin, insanların kendilerini sevdiğini ve değer verildiğini hissetmeleri açısından önemli olduğunu savunmaktadır. Boş zaman faaliyetleri alanındaki araştırmalar, spor ve kültürel etkinliklere katılmanın, iyi oluşu arttıran ilişkiler kurmaya yardımcı olduğuna işaret etmektedir (Brajša-Zganec, Merkas & Sverko, 2011). Bu bağlamda incelendiğinde ele alınan bulgu alanyazında kuramsal olarak ortaya konan bu ilişkiler eldeki araştırmada istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Araştırmada iyi-oluş bilişsel alt boyutunu %36.32, faaliyet alt boyutunun ise %31.02 varyans açıklama yüzdesiyle açıklamaktadır. Bilişsel boyut öğrencilerin öğrenmeye ilişkin motivasyonları, kavramaya yönelik çabaları ve bireysel öğrenme stratejisi kullanma eğilimleridir (Fredricks ve dig., 2004). Araştırmanın bu bulgusu okul öğrencilerinin pozitif duygularıyla; okula katılım ve memnuniyet, öğrenme motivasyonu ve akademik çabalar arasındaki bağlantıları ortaya koyan diğer araştırmalarla paralellik göstermektedir (Meyer & Turner, 2006; Pekrun, Goetz, Titz, & Perry, 2002). Okula bağlanmanın faaliyet boyutu ise öğrencinin sınıf ve okul ortamında aktif, bilinçli ve gönüllü olarak eylemde bulunma durumunu olarak açıklanmaktadır (Veiga, 2016). Davranışsal boyuta benzer biçimde ele alınan istekli ve gönüllü olma durumu iyi oluşun “katılım” boyutu ile ele alındığında eldeki araştırma bulgusu alanyazınla paralellik göstermektedir.

Araştırma bulguları genel olarak değerlendirildiğinde iyi oluş ile okula bağlılık arasında bir ilişkiden söz etmek mümkündür. Seligman (2012)’a göre pozitif psikolojinin temel konusu iyi-oluş ve ölçüğü ise gelişimdir. Pozitif psikoloji iyi oluşu geliştirmeyi amaçlar. Pozitif ilişkiler ve başarı iyi oluşun parçalarıdır. Benzer biçimde öğretmenler ve akranlarıyla sağlıklı ilişkiler kurabilme, aileden gerekli desteği görebilme ve okul içi faaliyetlerde gönüllü, etkili ve başarılı olarak rol alabilme okula bağlanmanın da ölçütleridir. Özetle yaşamsal doyuma sahip “mutlu” öğrenciler; okul yaşamında da kendini mutlu algılamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin akademik performansının, sosyal uyumunun artmasını hedeflerken başlangıç noktası yaşamdan zevk alan, hobileri olan, kendini ve çevresini tanıyarak kaliteli zaman geçirebilen bireyler yetiştirmekten geçmektedir.

Araştırma bulgularından hareketle kampüs alanları içerisinde öğrencilerin genel mutluluk düzeylerini buna bağlı olarak da okula bağlılık düzeylerini arttıracak alanlar yaratılması için getirmek amaçlanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Appleton, J. J., Christenson, S. L., & Furlong, M. J. (2008). Student engagement with school: Critical conceptual and methodological issues of the construct. *Psychology in the Schools*, 45, 369-386.
- Bergin, C., Bergin, D. (2009). Attachment in the Classroom, *Educational Psychology Review*, June 2009, 21, 141-170.
- Brajša-Zganec, A., Merkas, M., Sverko, I., 2011. Quality of Life and Leisure Activities: How Do Leisure Activities Contribute to Subjective Well-Being? *Social Indicators Research*, 102: 81-91.
- Cemalciler, Z. (2010). Schools as socialisation contexts: Understanding the impact of school climate factors on students’ sense of school belonging. *Applied Psychology*, 59, 243.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The psychology of optimal experience*. New York, NY: Harper and Row.

- Demirci, İ., Ekşi, H., Dinçer, D. ve Kardaş, S. (2017). Beş boyutluyu oluş modeli: PERMA ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 5: 60-77.
- Dotterer, A. M., Lowe, K. (2011). Classroom Context, School Engagement, and Academic Achievement in Early Adolescence, *Journal of Youth and Adolescence*, 40, 1649-1660
- Ekşioğlu, S., Sürücü, M. ve Arastaman, G. (2009). Lise Öğrencilerinin Okula Bağlılıklarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi. XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sunulan bildiri, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 1-3 Ekim 2009, İzmir. http://www.pegem.net/akademi/kongrebildiri_detay.aspx?id=103149
- Forgeard, M. J. C., Jayawickreme, E., Kern, M. L., & Seligman, M. E. P. (2011). Doing the right thing: Measuring well-being for public policy. *International Journal of Wellbeing*, 1:79-106.
- Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C. & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, State of the Evidence. *Review of Educational Research*, 74:59-109.
- Gutierrez, M., Tomas, J. M., Chireac, S. M., Sancho, P. & Romero, I. (2016). Measuring School Engagement: Validation and Measurement Equivalence of the Student Engagement Scale on Angolan Male and Female Adolescents, *British Journal of Education, Society & Behavioral Science* 15:1-11.
- Jimerson, S. R., Campos, E., & Greif, J. (2003). Toward an understanding of definitions and measures of school engagement and related terms. *The California School Psychologist*, 8: 7-27
- Kalaycı, H. ve Özdemir, M. (2013). Lise Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Algılarının Okul Bağlılıkları Üzerine Etkisi. *GEFAD / GUJGEF* 33(2): 293-315 (2013) 295
- Özdemir, Y. ve Koruklu, N. (2013). İlk Ergenlikte Ana-Babaya Bağlanma, Okula Bağlanma ve Yaşam Doyumu. *İlköğretim Online*, 12, 836-848. [Online]: <http://ilkogretimonline.org.tr>
- Maddox, S. L. & Prinz, R.J. (2003). School bonding in children and adolescents: conceptualization, assessment, and associated variables. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 6: 31-49.
- Mengi, S. (2011). Ortaöğretim 10. ve 11. sınıf öğrencilerinin sosyal destek ve özyeterlik düzeylerinin okula bağlılıklarıyla ilişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Meyer, Debra K. & Turner, Julianne C. (2006). Re-Conceptualizing Emotion And Motivation To Learn In Classroom Contexts. *Educational Psychology Review*, 18:377-390
- Osterman, F. K.(2000). Student' need for belonging in the school community. *Review of Educational Research*, 70 :323-367.
- Pekrun, R., Goetz, T., Titz, W., & Perry, R. P. (2002). Academic emotions in students' self-regulated learning and achievement: A program of quantitative and qualitative research. *Educational Psychologist*, 37: 91-106.
- Savi Çakar, F. Karataş, Z. (2017). Ergenlerin Okula Bağlanmalarının Yordayıcıları Olarak Benlik Saygısı, Okul Öfkesi ve Yaşam Doyumu. *Eğitim ve Bilim*, 42: 121-136.
- Seligman, M. E. P. (2002). *Authentic happiness*. New York: Free Press.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. New York, NY: Free Press.

-
- Veiga, F. H. (2016) Assessing student Engagement in School: Development and validation of a four-dimensional scale, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 217: 813 – 819
- Yıldız, M. A., Kutlu, (2015). Erinlerde Okula Bağlanmanın Yordayıcısı Olarak Sosyal Kaygı ve Depresif Belirtilerin İncelenmesi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12: 332-345.